

Zita Hájková – Diplomová práce

Caspar David Friedrich. Motiv postavy u okna, jeho geneze a vývoj

Oponentský posudek

Zita Hájková důkladně zpracovala strategické téma, v němž je bádání o C. D. Friedrichovi propojeno se širším ikonografickým výzkumem. Na tento úkol se pečlivě připravila studijním pobytem v Německu, umožňujícím jí načerpat poznatky ze související, mimořádně obsáhlé zahraniční literatury, včetně literatury recentní.

Výsledná práce svědčí o suverénní orientaci v problematice a je velmi solidně pojata, i pokud jde o její jednotlivé parametry (členění, vlastní text, poznámky, literatura, obrazová příloha).

Diplomová práce se zabývá motivem, v němž u Friedricha i u dalších malířů oživila tradice souvisejících motivů vycházející zvláště od nizozemských malířů 17. století, aby se prolнула jak se zájmy o podobu iluzivního zobrazení v uměleckém obraze rostoucími ve Friedrichově době, tak také s intenzivním vlivem příbuzných témat německé romantické filosofie a literatury, zejména radikální polarity já versus svět, s níž souvisí distance mezi krajinou a figurou obrácenou zády k diváku obrazu, u Friedricha bádáním často zdůrazňovaná a interpretovaná.

Na okraj této zajímavé problematiky a přínosné diplomové práce lze uvést pár poznámek. Ze všech výše uvedených hledisek se tu nabízí otázka, proč je u okna v tradici těchto spřízněných motivů častěji exponována ženská spíše nežli mužská figura. To je pozoruhodné už vzhledem k tomu, že jinak má modalita lidské postavy odvrácené zády vůči diváku obrazu, kterou se Hájková zvláště zabývá, v obrazech Friedricha i dalších mnohem častěji mužskou nežli ženskou podobu, totiž pokud jde o figury znázorněné mimo interiér, ve volné přírodě.

Druhá případná otázka se týká působení motivu ženské postavy u okna, či lépe řečeno cest jeho původního šíření ve středoevropském prostředí Friedrichovy doby, protože například i v Čechách té doby se dochovaly rané příklady uplatnění tohoto obrazového motivu, tedy ani nemluvě o rezonancích až do pozdního 19. století.

Obě tyto poznámky jsou zde zmíněny jen na okraj záslužné diplomové práce a jako podnět k případnému dalšímu rozvinutí jejího důležitého tématu.

Souhrnně vzato, diplomová práce Zity Hájkové plně dokládá její schopnost samostatné odborné činnosti. Proto ji rád doporučuji k obhajobě.

prof. PhDr. Roman Prahel, CSc.
v Praze, 1. 9. 2013